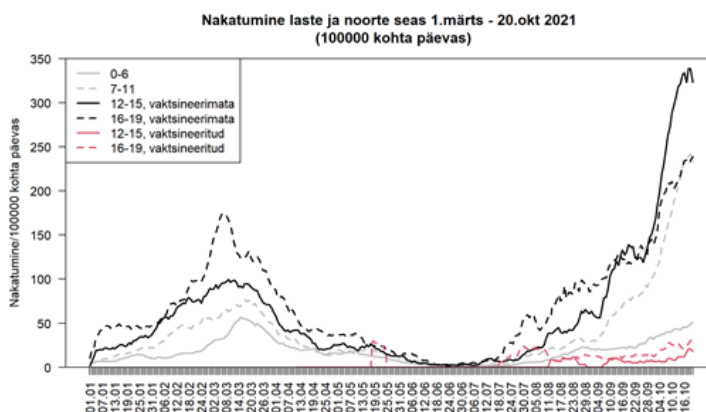
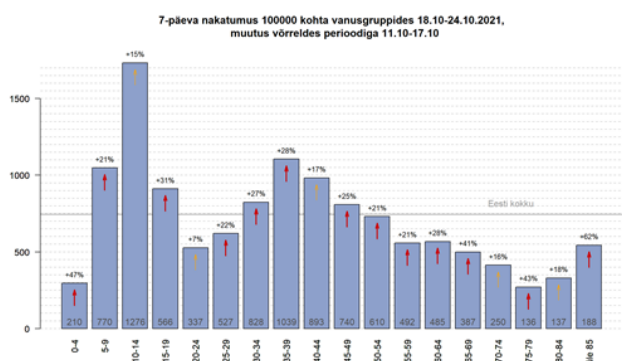

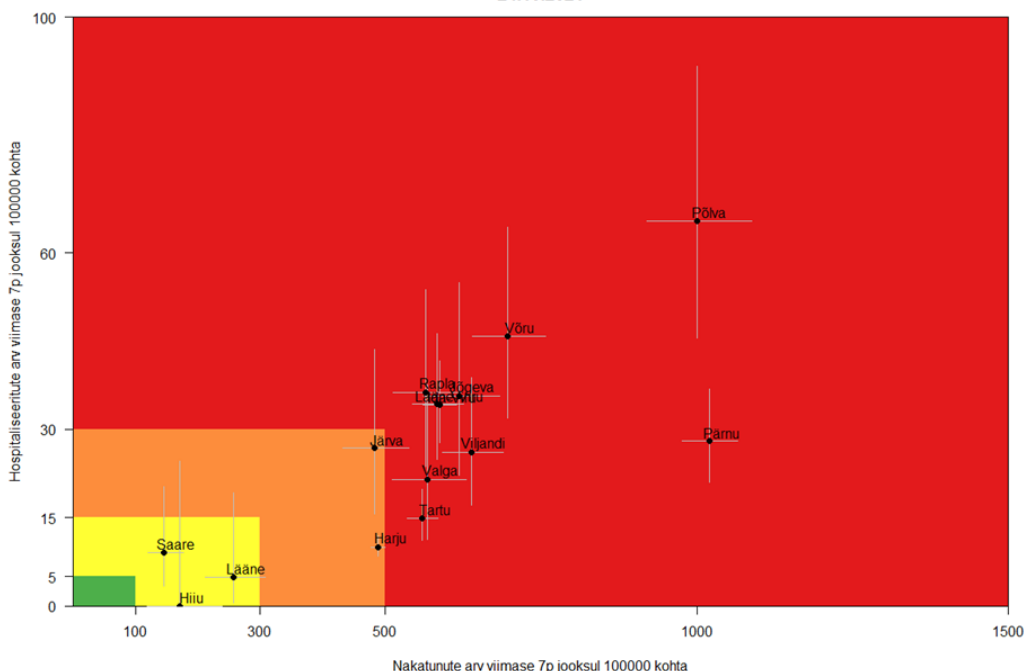
Teadusnõukoja soovitusel valitsusele 28. oktoobril 2021

Olukorra kirjeldus

COVID-19 haigestumine on Eestis endiselt kiires kasvutrendis ning nakatumine on võrreldes eelneva nädalaga ca 23% kasvanud. Nakatamiskordaja R on 24. oktoobri seisuga ca 1,2. Nakatumine on jätkuvalt kõrgeim 10–14-aastaste vanuserühmas. Vaksineerimata noored nakatuvad viirusega olenevalt vanusest 8–20 korda sagedamini kui nende vaksineeritud eakaaslased. Viimaste nädalate jooksul on haigestumine kiiresti kasvanud ka 5–9-aastaste vanuserühmas. Nakatumine on endiselt kõrge ka kooliõpilaste vanemate vanuserühmas (35–49-aastat), kellest vaksineerimata inimesed nakatuvad keskmiselt 3 korda enam kui vaksineeritud. Kiiresti on kasvamas nakatumine ka 50-aastaste ja vanemate hulgas.

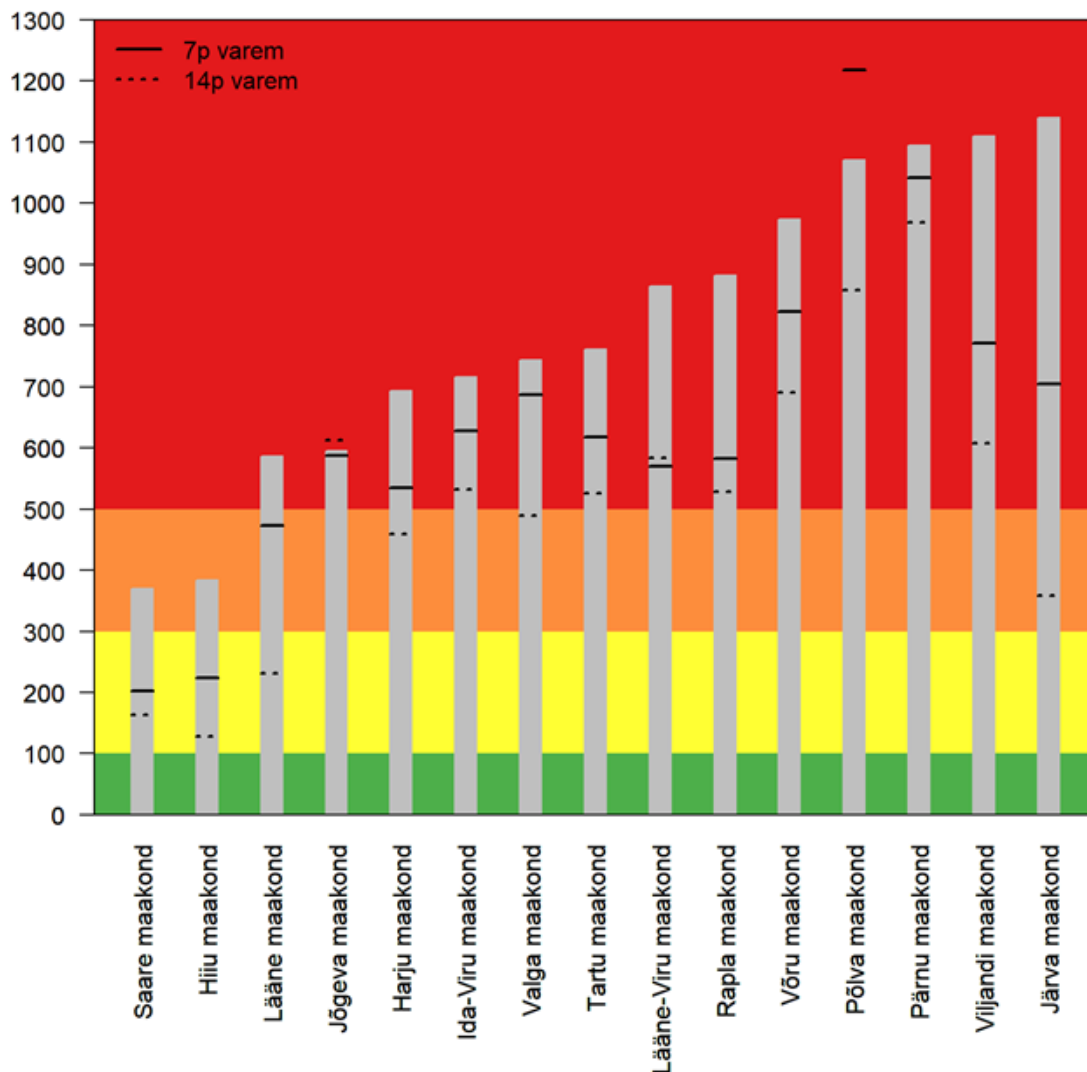

Maakonnad riskimaatriksil 24.10.2021

Regionaalselt on nakatumise levik kõrgeim Pärnumaal ja Põlvamaal – piirkonnad, kus elanike vaksineerituse hõlmatus on madal. Lisaks kõrgele nakatumisele on Põlvamaal ka väga kõrge haiglaravi vajavate isikute arv. Madalaim nakatumine on endiselt Eesti suursaartel (Hiiumaal ja Saaremaal), kuid ka see on kasvutrendis. Viimase nädala jooksul on haigestumine hüppeliselt kasvanud Järva, Viljandi, Rapla ja Lääne-Viru maakondades.

**Maakondade nakkustase (7p nakatumised 10000 kohta)
uuendatud riskimaatriksi järgi, 26. oktoober 2021.**

Haiglas olevate isikute arv on jätkuvas ja väga kiires tõusutrendis, mida mõjutab peamiselt vaksineerimata vanemaealiste (60-aastased ja vanemad) isikute nakatumine ja hospitaliseerimine. COVID-19 tõttu haiglaravile sattunutest on 72% patsientidest vaksineerimata. Intensiivravil olevatest patsientidest on ligi 80% vaksineerimata. Viimase seitsme päeva jooksul COVIDi tõttu haiglasse sattunute hulk on 62 patsienti päevas ja kõik Haiglavõrgu Arengukava haiglad profileerivad oma plaanilise ravi voodifondi COVID-19 haigete raviks.

Teadusnõukoja soovitused

Tulenevalt väga kõrgest nakatumisest ning kasvavast haiglaravi vajadusest teeb teadusnõukoda järgmised ettepanekud:

- Meelelahutussektor, huviharidus ja toitlustus jm 12–17-aastastele COVID-tõendi alusel vaksineeritutele, läbipõdenutele, kiirtesti või PCR COVID-testi alusel.
- Meelelahutussektor, huviharidus ja toitlustus jm 8–11-aastastele läbipõdenutele, antigeeni kiirtesti või PCR COVID-testi alusel.
- 65+ vanuses lubada huviharidusest osa võtta vaid tõhustusdoosidega isikutel, lisaks kõikidele enne huviharidustegevuse toimumist antigeeni kiirtestide tegemine.
- Üle-eestilistele üritustele (suured teatrietendused (nt muusikalid) ja kontserdid) mahupiirangud.

- 6-nädalane piirang meelelahutusüritustele. Statsionaarsete istekohtadega tegevused piiranguteta, kuid statsionaarsete istekohtadeta üritustele piirangud. Tegevuste piiramisega peab kaasnema aktiivne vaktsineerimine.
- Kellaajaline alkoholimüügi piirang toitlustuses. See meede aitab vähendada inimeste vahelisi kontakte ja nende pikkust. Alkoholi tarbimisega võib kaasneda vähesem muude meetmete (maskid, distants) halvem järgimine.
- Pärast vaheaega kõik õpilased nädalaks kaugõppele tingimusel, et selle aja jooksul saavad kõik õpetajad töhustusdoosid, õpilased maksimaalselt vaktsineeritud ja testimisstrateegia koolides/kodudes korraldatud.
- Kõikidel õpilastel ja õpetajatel koolides maskikohustus.
- Kaugõppe kasuks otsustamisel lähtuda piirkondlikust olukorrast ja õpilaste ning õpetajate vaktsineeritusest antud koolis või piirkonnas.

Lisaks soovitab teadusnõukoda:

- Kõigil, kel vähegi võimalik, kasutada kodukontorit
- Vältida üritusi ja pidusid. Kui need on vältimatud, teha enne igat üritust (pidu, erapidu jne) antigeeni kiirtest
- Vältida kontakte väljaspool pereringi

Teadusnõukoda osutab endiselt, et vaktsineerimine on väga efektiivne raske haiguse ära hoidmisel ja haiglasse mitte sattumisel ning soovitab, et kõik, kes pole veel vaktsineeritud seda viivitamatult teeksid, eriti vanemaealised (65-aastased ja vanemad) ja mitmete kaasuvate haigustega inimesed, sest neil on kõige suurem risk raskelt haigestuda ning selle tõttu sattuda haiglaravile.

Eestis olemasolevad vaktsiinid tagavad väga tõhusa kaitse haiglaravi vajava ehk raske COVID-19 eest. Näiteks Moderna Spikevax puhul tekib 90% kaitse juba 21 päeva pärast esimest süsti. Siiski ei piisa ühest süstist, sest pikaajaline ja efektiivne immuunkaitse tekib vaid pärast teise doosi manustamist. Paralleelselt esmase vaktsineerimisega on oluline ka töhustusdooside manustamine, seda eelkõige riskigrupi inimestele, kelle algne vaktsineerimine lõppes rohkem kui 6 kuud tagasi.

Paljude ja/või raskete kaasuvate haigustega inimesed ei vaktsineeri eksiarvamuse tõttu, et vaktsineerimine pole kaasuvate haiguste tõttu võimalik. Tegelikult on kaasuvad haigused sageli täiendavaks põhjuseks miks vaktsineerimine on eriti vajalik ja COVID-19 vaktsiinidel on väga vähe teadaolevaid vastunäidustusi. Teadusnõukoda soovitab kõhkluste korral kindlasti konsulteerida arstiga.

Vaktsineerimiseks pole tarvis oodata, et teid kutsutakse. Võite ühendust võtta oma perearstiga. Samuti on loodud mitmeid võimalusi, kus saab vaktsineerida elavas järjekorras.